

Autoreferat

1. Imię i nazwisko

Andrzej Lucjan Kobus

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.

- **Dyplom magistra historii**, Uniwersytet Łódzki, 1998 r.

- **Dyplom doktora nauk humanistycznych w zakresie historii**, Uniwersytet Łódzki, 2003 r.

Tytuł pracy doktorskiej: Czechosłowacja wobec narodzin, rozwoju i delegalizacji „Solidarności” (1980-1982)

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.

- **Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach Filia w Piotrkowie Trybunalskim**.

W latach 2004-2018 umowa o pracę, w latach 2020-2023 umowa o dzieło.

- **Wyższa Szkoła Biznesu i Nauk o Zdrowiu w Łodzi**. W latach 2010-2023 umowa o dzieło.

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.)
Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.

Praca *Underground za drutami. Nieformalne ruchy młodzieżowe w PRL i wybranych krajach bloku wschodniego (1980-1989)*, poświęcona jest nieformalnym ruchom młodzieżowym w krajach Europy Środkowo-Wschodniej w latach 80. XX w. Autor skoncentrował się na takich państwach, jak: Polska, Czechosłowacja, Niemiecka Republika Demokratyczna i Związek Radziecki. W pracy ukazano powstanie i rozwój subkultur muzycznych, oraz młodzieżowych środowisk proekologicznych

i pacyfistycznych w tych państwach. Opisany został także progres nieformalnych młodzieżowych ruchów religijnych, zarówno powiązanych z Kościołami chrześcijańskimi, jak i religiami Wschodu. Szczególny akcent położony został na kwestie kontaktów i współpracy pomiędzy wspomnianymi środowiskami, szczególnie podczas kryzysu i erozji systemu komunistycznego w krajach bloku wschodniego. W zakończeniu pracy naświetlono też położenie subkultur młodzieżowych w okresie transformacji ustrojowej w państwach Europy Środkowo-Wschodniej w latach 90. XX w. Treść pracy wzbogaca ikonografia w postaci zdjęć ukazujących przedstawicieli poszczególnych subkultur młodzieżowych w omawianych krajach bloku wschodniego, oraz dokumentów przedstawiających zainteresowanie wspomnianymi środowiskami ze strony organów bezpieczeństwa.

Przygotowując pracę *Underground za drutami* przeprowadzono zaawansowane badania archiwalne, zrealizowane przede wszystkim na terenie kraju. W zakładanej koncepcji pracy, tj. rekonstrukcji faktograficznej i ograniczonej analizie komparatystycznej, kwerenda taka spełniła swoje zadanie. Bogate zasoby Instytutu Pamięci Narodowej pozwoliły nie tylko na przybliżenie obrazu nieformalnych ruchów młodzieżowych w PRL, ale i kontaktów tychże środowisk z analogicznymi inicjatywami w sąsiednich krajach socjalistycznych. Podobne treści, chociaż w bardziej ograniczonej postaci przyniosły badania wybranych zespołów dostępnych w Archiwum Akt Nowych. Dla tematu subkultur młodzieżowych w PRL przydatną okazała się też kwerenda w Ośrodku KARTA w Warszawie, dysponującym materiałami odnoszącymi się do Festiwalu Rockowego w Jarocinie. Zważywszy na fakt, iż w pracy poruszono również wątek nieformalnych ruchów religijnych, popularnych nie tylko wśród młodzieży polskiej, to cennym wsparciem dla bazy materiałowej przygotowywanej pracy, były zbiory Archiwum Ruchu Światło-Życie w Lublinie. Jego zbiory przybliżają nie tylko kwestię struktury i działalności Ruchu Oazowego, ale i kontaktów tego ruchu z młodzieżą wywodzącą się z sąsiednich krajów socjalistycznych.

Jak wspomniano powyżej archiwa krajowe były podstawowymi, ale nie jedynymi, z których korzystano przy opracowywaniu tematu. Wybrane dokumenty, czy pojedyncze zdjęcia zostały także wykorzystane z archiwów na terenie Republiki Federalnej Niemiec (RFN), Republiki Czeskiej (RCz) i Ukrainy. W przypadku RFN był to głównie Bundesarchiv w Berlinie, który specjalizuje się m.in. w udostępnianiu dokumentów dawnej Stasi, służby bezpieczeństwa aktywnie rozpracowującej młodzież wschodnioniemiecką zaangażowaną w działalność subkultur. Wykorzystane zostały w tym przypadku głównie dokumenty z drugiej połowy lat 80. wytworzone przez Stasi w związku ze współpracą subkultur młodzieżowych z NRD z podobnymi środowiskami w Polsce, na Węgrzech i w Czechosłowacji. Pojedyncze przykłady ikonografii, jak chociażby zdjęcie na stronę tytułową książki pozyskano z Verwertungsgesellschaft Bild-Kunst w Bonn, które opiekuje się spuścizną wybitnego fotografa drugiej połowy XX w. Yorka Knöfela. Tenże w latach 80. XX w. wykonał wiele interesujących zdjęć obrazujących życie w Berlinie Wsch., w tym również funkcjonowanie tamtejszych subkultur młodzieżowych, np. punków.

Odnośnie RCz pomocne okazały się zasoby Národní archivu w Pradze, który posiada w swoich zbiorach m.in. dokumenty nawiązujące do reakcji władz partyjnych Związku

Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR), CSRS i innych państw bloku wschodniego na wzrost popularności subkultur młodzieżowych w tych krajach, oraz proponowanych działań, które ograniczyłyby ich wpływy wśród młodzieży. Dalej wykorzystano materiały z Archiwu Bezpieczeństwach Słowackich w Pradze. Jego pokaźne zasoby materiałów archiwalnych związanych m.in. z działalnością organów bezpieczeństwa Czechosłowacji względem subkultur młodzieżowych pozwoliły na przybliżenie tego zagadnienia przy okazji omawiania problematyki czechosłowackiej. W temacie Czechosłowacji wykorzystano też zbiory ośrodka Libri Prohibiti, oraz Popmuseum w Pradze. Wartościowymi okazały się też zbiory cyfrowego Archiv českých a slovenských subkultur w Pradze - projekt ten powstał przy Instytucie Historii Czech Wydziału Sztuki Uniwersytetu Karola w Pradze.

W przypadku ośrodków archiwalnych z terenów dawnego Związku Radzieckiego, a konkretnie Ukrainy, to w pracy sięgnięto po zasoby Muzeum i Archiwum Ukraińskiego Samizdatu w Kijowie (Музей-архів і Документаційний Центр Українського Самвидаву в Києві) Mowa tutaj o zbiorze czasopism drugoobiegowych z lat 80., gdzie sporadycznie pojawiał się też wątek ruchów proekologicznych grupujących młodzież zaangażowaną w ochronę środowiska naturalnego.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

- Współpraca z Instytutem Historii UŁ przy wydaniu monografii: *Osiem wieków Dankowa nad Liswartą*, red. T. Grabarczyk (UŁ) i A. Kobus (UJK), Lipie 2018, ss. 253

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

- Od 2007 r. **współpraca z Polskim Radiem Łódź S.A.** Do 2012 r. wespół z red. Jarosławem Warzechą przygotowano ponad 100 wydań *Magazynu Historycznego*, poświęconego historii regionu łódzkiego, Polski i dziejom powszechnym.

- Współprowadzenie trzech sezonów **badań archeologicznych** na zamku królewskim w Krzepicach (2014-2016) i jednego sezonu w twierdzy Warszzyckich w Dankowie w 2014 r. Projekty realizowane z łódzką firmą archeologiczną ARCH-TECH

- Praca w społecznym Komitecie przygotowującym uroczystości 800-lecia Dankowa nad Liswartą. Efektem tych prac stało się w 2018 r. wydanie monografii Dankowa: *Danków nad Liswartą 1217-2017* (red. T. Grabarczyk i A. Kobus), przygotowanie dwóch konferencji (naukowej i popularno-naukowej), wystawy plenerowej dokumentującej osiem wieków Dankowa nad Liswartą, oraz **przeprowadzenie szkoleń dla nauczycieli ze szkół gminy Lipie na temat możliwości wykorzystania wiedzy o przeszłości Dankowa na zajęciach z uczniami.**

- Współpraca z Fundacją Matzevah z Chicago, zajmującą się opieką nad wybranymi cmentarzami żydowskimi w Polsce. Fundacja objęła tym projektem także cmentarz w Krzepicach. Obecność na tym obiekcie w czerwcu 2017 r. i **udział w akcji porządkowania cmentarza, oraz wygłoszenie krótkich prelekcji dla młodzieży na temat historii Żydów krzepickich.**

7. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1-6, wnioskodawca może dodać inne, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej.

- **Nagroda III stopnia** rektora Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Kochanowskiego w Kielcach w 2008 r.

- Pełnienie roli **koordynatora współpracy Wydziału Filologiczno-Historycznego UJK z Instytutami Historii i Filologii Polskiej Państwowego Uniwersytetu im. Łesii Ukrainki w Łucku** w 2016 r.

- **Brązowy Krzyż za Długoletnią Służbę**, nadany w 2018 r. przez prezydenta Andrzeja Dudę

Andrzej Łobos